

2 CORINTIOS

1. **Kay cartatari, ¿pitaq escribيران?**
Kay cartataqa apóstol Pablon escribيران, Corinto llaqtapi kaq creyentekunaman apachinanpaq (2 Cor 1.1). Apóstol Pabloqa Cilicia provincia ukhupi kaq Tarso llaqtapin naceran (Hech 21.39; 22.13). Pablopapapanqa ishkay nacionniyoqmi karan: Israel nacionniyoq hinallataq Roma nacionniyoq ima. Chayraykun Pablopas chay ishkay nacionniyoq karan (Filip 3.4-5). Pabloqa ishkay sutiyogmi karan: Hebreo rimaypin karan Saulo, Roma nacionniyoq runakunapa rimayninpitaqmi karan Pablo (Hech 13.9). Pabloqa Moisespa escribisqa leykunamanta allin yachaqa runan karan. Señor Jesucristopi manaraq ñishaspaqa, Jesucristopi creeq runakunatan nishuta cheqnikuran (Hech 9.1, 2; 22.5). Ichaqa Jesucristopi ñispañan, Pabloqa huk law nacionniyoq runakunaman Jesucristomanta allin willakuykunata willananpaq riran (Hech 26.17-18; Gál 2.8).
2. **Kay cartari, ¿hayk'aqtaq escribisqa karan?**
Kay cartaqa escribisqa kanman karan Señor Jesucristopa nacesqanpa qepanta 55 otaq 57 watakunapin.
3. **Kay cartari, ¿pikunapaqtaq escribisqa karan?**
Kay cartaqa escribisqa karan Corinto llaqtapi creyentekunapaqmi (2 Cor 1.1). Chay Corinto llaqtapi creyentekunaqa karanku Israel nacionniyoq wakin runakunan,

hinallataq huk law nacionniyoq ashka runakuna ima.

4. **Kay cartari, ¿imapaqtaq escribisqa karan?** Kay cartaqa escribisqa karan, apóstol Pablo cheqaq apóstol kasqanmanta defiendekunanpaq, hinallataq primer kaq carta escribisqanta completananpaqmi.
5. **Kay cartapiri, ¿mayqen versiculotaq aswan más importante yuyanapaq?** Kay versiculon aswan más importanteqa: “Chayraykun noqaykuqa, Jesucristopa rantinpi, Diosmanta willakuq runakuna kayku. Chaymi noqaykuqa qankunata ruegoakuykichis, Jesucristo kikipas ruegoakushasunkichisman hina, saynapi Dioswan qankuna allinpanaykichispaq” (2 Cor 5.20).
6. **Kay cartari, ¿imayna dividisqataq kashan?** Kay cartaqa khayna dividisqan kashan:
  - (1) Apóstol Pablo ñak'arisqanmanta (2 Cor 1.1-11).
  - (2) Corinto llaqtaman riyta Pablo mana atisqanmanta (2 Cor 1.12 asta 2.4).
  - (3) Ofendewaqninchis runakunata perdonanamanta (2 Cor 2.5-11).
  - (4) Jesucristomanta cheqaqtapuni willakusqankumanta (2 Cor 2.12 asta 7.16).
  - (5) Tukuy sonqonchiswan ofrendanchis qonamanta (2 Cor 8.1 asta 9.15).
  - (6) Apóstol kasqanta Pablo defiendesqanmanta (2 Cor 10.1 asta 13.14).

Cartapa qallariyninmanta

¹ Khuyasqay wawqe panaykuna, noqa Pabloqa, Señor Jesucristopa munasqanman hinan, Diospa akllasqan apostolnin kani. Noqan wawqen chis Timoteopiwan ima qankuna Corinto llaqtapi ñiqkunata, hinallataq chay tiyasqaykichis Acaya provincia lawpi kaq llapallan ñiqmasin chiskunatawan saludamuykichis.

² Noqaqa Dios Taytanchistan, hinallataq Señorninchis Jesucristotawan iman mañakushani, qankunata hawkallata kawsachispa, tukuy imapi yanapasunaykichispaq.

Apóstol Pablopa ñak'arisqanmanta

³ Alabasqayá kachun Señorninchis Jesucristopa Taytan Diosqa. Paymi ancha khuyapayakuq Taytanchisqa, hinallataq tukuy imapi yanapawaqninchis Diosqa.

⁴ Ima problemayoqña, otaq ima ñak'ariykunapiña kaqtinchispa, Diosmi yanapaspa consuelawanchis. Saynapi noqanchispa, imaynan consuelasqa kashanchis, saynallatataq wawqe pananchiskuna ima ñak'ariypiña, otaq ima sasachakuyipiña kaqtinkupas, yanapaspa consuelananchispaq.

⁵ Imaynan Señorninchis Jesucristo anchata ñak'ariran, saynallataqmi noqanchispa paypi creesqanchisrayku anchata ñak'arinchis. Ichaqa Señorninchis Jesucristo ñak'arisqanraykun, Diospas noqanchista consuelawanchis.

⁶ Noqaykuqa sufrishayku, Jesucristopi creespa, qankuna consuelasqa kaspaykichis, salvasqa kanaykichispaqmi. Diosqa noqaykutaqa consuelawanku, qankunata

noqayku consuelanaykupaqmi, saynapi qankunapas allinta kallpanchakuspa, tukuy sasachakuykuna chayamuqtin, pacienciawan soportanaykichispaqmi, imaynan noqaykupas tukuy sasachakuykunata pacienciawan soportayku chay hinata.

⁷ Noqaykuqa allintan yachayku, sichus noqayku hina qankunapas ñak'arinkichis chayqa, Diosmi qankunatapas consuelasunkichis noqaykuta hina.

⁸ Wawqe panaykuna, noqaykuqa kaykunamantan yachanaykichista munayku: noqaykuqa Asia provincia lawpi kashaspaykun, sasachakuykunapi tarikuspa, anchata ñak'arirayku. Chay ñak'ariykuna pasasqaykuqa mana aguantay atinaraqmi karan. Chayraykun noqaykuqa piensarayku chayllapiña vidaykupas tukukapunapaq.

⁹ Chaymi noqaykuqa wañunaykupaq hinaña sentikurayku. Ichaqa saynata piensashaqtiykupas, chay sasachakuykuna pasasqaykuqa serviwarankun, amaña kikillaykupichu confianaykupaq, aswanqa Diosllapiña confianaykupaqmi. Paymi wañuqkunatapas kawsarichimuq (ancha atiyneyoq) Diosqa.

¹⁰ Hinaspapas kikin Diosmi noqaykutaqa, wañuyupa patallanpiña kashaqtiyku librawaranku. Hinaspapas payqa kunankaman librawashanku. Chayraykun noqaykuqa seguro kashayku, ima sasachakuykunaña hamuqtinpas, paymi librawanqaku,

¹¹ noqaykupaq qankuna Diosmanta mañapuwaqtiykichis. Sichus noqaykupaq ashka

wawqe pananchiskuna orakuqtinkuqa, ashka creyentekunan Diosman graciasta qonqaku, Dios favorecewasqankumanta.

Corinto llaqtaman Pablo riyta mana atisqan-manta

¹² Noqaykuqa concienciaykupin allinta yachakuyku mana llullakuspa, hinallataq cheqaqta rimasqaykuta. Saynata comportakuspan kawsarayku qankuna ukhupi, hinallataq llapallan runakunawan kashaspaykupas. Ichaqa manan piensasqaykuman hinachu imatapas ruwarayku. Aswanqa Diosmi anchata khuyakuwaspanku noqaykutaqa tukuy imapipas yanapawaranku.

¹³ Kunanqa qankunamanmi escribimushaykichis fácil entiendena rimaykunallawan, saynapi allinta entiendenaykichispaq. Noqaqa anchatan munani, kay escribimusqayta leespa, chay manaraq allin entiendesqaykichista,

¹⁴ allinta entiendenaykichista. Saynata entien-despaykichismi qankunaqa, Señor Jesucristo kutimuqtin, anchata kusikunkichis noqaykumanta. Saynallataqmi noqaykupas anchata kusikusaqku qankunamanta.

¹⁵ Chay entientesqaykichismanta seguro kaspaymi, noqaqa primerta qankunamanraq visitaq hamuyta munarani, saynapi qankunata ishkay kutita visitamuspa kallpanchanaypaq.

¹⁶ Chaymi noqaqa piensarani Macedonia provinciaman riq hina qankunamanpas visitamunaypaq, saynallataq Macedonia provinciamanta kutimuspaypas, kaqmanta qankunata

visitamunaypaq, saynapi Judea provinciaman viajeta seguiqtiy yanapaykuwanaykichispaq.

¹⁷ Kunan nisqaykichis, kay plankunata ruwaspayri, ¿manachu allinta piensaraní? Qankunaqa piensasawaqchispashchá, wakinkuna hina “arí” nishaspay, tumpa unayninmanqa “mana” ninaypaq. Ichaqa manan chayqa saynachu.

¹⁸ Noqaykuqa imapas rimasqaykutaqa cumpliykupunin. Chaykunamantaqa Diosmi testigo.

¹⁹ Ichaqa wawqenichis Silvano, Timoteo, hinallataq noqapas Diospa Wawan Jesucristomantan allin willakuykunata qankunaman willamuraykiku. Chaymi niykichis, Jesucristoqa manan huk-huktachu riman. Aswanmi Jesucristoqa ima rimasqantapas cumplinpuni.

²⁰ Diospa llapallan prometesqankunaqa Señorinchis Jesucristopin cumplikun. Chayraykun Diosta alabaspanchisqa Señor Jesucristopa sutinpi “Amén”, ninchis.

²¹ Diosmi qankunatapas, hinallataq noqaykutatapas qaqata hina ñiyninchispi takyachiwanchis, saynapi ama ishkayaspas, Señor Jesucristowan huklla kananchispas. Hinaspapas Diosmi noqanchistaqa akllawaranchis, payta servinanchispaq.

²² Hinaspan Diosqa Santo Espiritunta qowaranchis huk señalta hina, sonqonchispi kananpaq. Chaymi noqanchisqa yachanchis, Diospa wawanña kasqanchista. Diosqa tukuy ima ofrecesqantapas qowasunchismi.

²³ Kunan nisqaykichis, Diosqa allintan yachan, noqaqa sichus qankunaman visitamuspayqa, (q'aqchaykichismanmi tukuy mana allinkuna

ruwasqaykichismanta), hinaspan qankunaqa llakikuwaqchis. Chayraykun noqaqa manaraq qankunamanqa visitamuraykichisraqchu. Ichaqa qankunaman visitamuytaqa cheqaqtapunin munarani. Kay nisqaymantaqa kikin Diosmi testigo. Sichus llullakuspa rimashani chayqa, Diosyá castigawachun.

²⁴ Kay nisqaykuwanqa manan obligashaykichishchu “kaypin creenayki otaq waqpin creenayki” nispachu. Noqaykuqa ñan yachaykuña Jesucristopi cheqaqtapuni creesqaykichistaqa. Chayraykun noqaykuqa munayku qankunata yanapayta, saynapi kuisisqa kawsanaykichispaq.

2

¹ Chaymi noqaqa decidirani qankunaman manaña visitamuyta, saynapi qankunaman hamuspa q'aqchaqtiy, ama llakichinaypaq.

² Sichus qankunata llakichiqtiryi, ¿pitaq noqatari kusichiwanaqa? Manan pipas, aswanqa qankunallan.

³ Chayraykun noqaqa huk cartata qankunaman escribimuraykichis, chayamuqtiy ama llakichiwanaqkichispaq, aswanqa kusichiwanaqkichispaq. Hinaspapas noqaqa confiaranin, qankunaqa llapallaykichis noqawan kushka kusikunaykichista.

⁴ Chay cartata qankunaman escribimuspayqa, ancha llakisqan, preocupasqan, hinallataq waqaykuspayraqmi escribimuraykichis. Ichaqa manan qankuna llakisqa kanaykichista

munaspaychu, chay cartataqa escribimuraykichis, aswanqa qankunata anchatapuni khuyakusqayraykun.

Ofendewaqninchista perdonanamanta

⁵ Sichus pipas noqata ofendewaspa llakichiwaran chayqa, manan noqallatachu llakichiwaran. Aswanqa qankunatapas yaqa llapallaykichistan llakichisurankichis. Chaytaqa manan yapaykuspachu nishaykichis.

⁶ Ichaqa chay huchallikuq runata yaqa llapallaykichis q'aqchaspa corregisqaykichisqa ñan suficienteña.

⁷ Saynaqa chay runata perdonaspaykichisyá kunanqa consuelaspa, yanapaychis, saynapi llakisqa kaspá ama ishkayananpaq.

⁸ Chaymi kunanqa ruegakuykichis, qankunaqa yapamantayá khuyakuyniykichista chay runaman rikuchiychis.

⁹ Chayraykun chay huk cartataqa escribimuraykichis, chay cartapi nimusqayta, qankuna kasuwankichishchus icha manachus chayta yachanaypaq.

¹⁰ Noqaga kunanmi qankunata niykichis, qankunapa perdonasqaykichis runataqa noqapas perdonasqmi, imapas perdonanaypaq kaqtinqa, qankunata khuyakusqayrayku. Chaykunamantaqa kikin Señorninchis Jesucriston testigo.

¹¹ Saynata perdonanakuspa kawsaqtinchismi, diabloqa mana dominawasunchu, nitaq contranchispipas ni ima ruwaytapas atinqachu. Hinas-papas noqanchisqa yachanchismi, diabloqa con-

tranchispi mana allinkunalla ruway munasqan-taqa.

Troas llaqtapi Pablo preocupasqa kasqanmanta

¹² Troas llaqtaman chayaruqtiymi, noqapaq huk oportunidad karan, Señorinchis Jesucristomanta allin willakuykunata chay llaqtapi willanaypaq.

¹³ Ichaqa sonqoypitaqmi ancha preocupasqallaña karani, wawqenichis Titota chay llaqtapi mana tarisqayrayku. Hinaspan chay llaqtapi ñiqmasinchiskunamanta despedikuspay, Macedonia provincia lawman viajarani.

Diosman graciasta Pablo qosqanmanta

¹⁴ Diosmanmi graciasta qoni. Paymi Jesucristowan huklla kasqanchisrayku tukuy imapi kallpanchawanchis, paypa atiyinwan enemigonchiskunata vencenanchispaq. Hinaspan noqanchismanqa kamachiwaranchis, imaynan huk sumaq perfume sumaqta q'aparin, saynallataq Diosmanta allin willakuykunatapas runakunaman tukuy lawkunapi willamunanchispaq.

¹⁵ Ichaqa noqanchismi Diospaqqa huk sumaq q'aparishaq perfume hina kanchis, Señorinchis Jesucristontakama Dios Taytaman ofrecesqa. Chaymi noqanchisqa chay q'apariq perfume hina Diospaqqa kanchis, Jesucristopi ñispa salvasqa kaq runakunapaq, hinallataq mana salvasqa kaq runakunapaqpas.

¹⁶ Ichaqa Jesucristopi mana creeq runakunapaqqa, wañuyman risqankuraykun, noqanchisqa asnarishaq wañusqa runa hina kanchis. Ichaqa

Jesucristopi iñispa salvasqa kaq runakunapaqmi, salvasqa kasqankurayku, noqanchisqa sumaq q'apaq perfume hina kanchis. Kunan ichaqa tapusqaykichis, ¿pitaq Diospa palabranta runakunaman willamuytari atinman kay sumaq q'apaq perfumeta hina? (Manan pipas. Ichaqa Diospa yanapayllanwanmi paypi iñiqkunaqa willamuyta atinkuman).

¹⁷Noqaykuqa Diospa palabranta runakunaman willakuspaykuqa, manan wakin cristiano tukuy runakuna hinachu, negociota ruwaspa, runakunamanta cobrayku. Aswanmi noqaykuqa, Jesucristopa yanapayninwan, Diospa ñawpaqninpi mana llullakuspa, cheqaq kaqta rimayku. Hinaspapas noqaykuqa, Diospa kamachisqan kaspaykun, Señor Jesucristomanta willakuyku.

3

Mosoq pactomanta

¹Kaykunata qankunaman escribimuspaykuqa, manan kikiykumanta alabakunaykupaqchu rimayku. Hinaspapas noqaykuqa yachaykun, qankuna allinta reqsiwasqaykichista. Chayraykun noqaykuqa mana huk cartataraqchu necesitayku qankunaman visitamunaykupaqqa. Nitaqmi qankunamantapas huk cartataraqchu mañakusaqku, huk lawkunaman rinaykupaqpas. Ichaqa kanmi wakin (mana reqsisqa) runakuna iglesiakunaman purimuqkuna. Paykunan ichaqa necesitanku chay cartataqa.

²Noqaykupa cartaykun qankuna kankichis. Chaymi noqaykuqa mayman rispaykupas, sonqoykupi qankunataqa apaykiku, saynapi

noqaykupa ruwasqaykuta, hinallataq qankunapa ruwasqaykichistapas llapallan runakuna yachanankupaq.

³ Hinaspapas qankunaqa kankichis, Jesucristopa cartan hinan. Noqaykutaqmi ichaqa kayku chay cartata apaqkuna. Chay cartaqa manan lapicerowanchu, nitaq p'alta rumipichu, escribisqa kashan. Aswanmi chay cartaqa Diospa Santo Espiritunwan runakunapa songonpi escribisqa kashan.

⁴ Noqaykuqa Diospin cheqaqtapuni confiayku, Jesucristo noqaykupa favorniykupi ruwasqanrayku. Chaymi noqaykuqa kaykunata rimayku.

⁵ Manan noqaykuqa kikiykupa munasqaykuman hinaqa ni imatapas ruwaytaqa atiykumanchu. Aswanqa Diospa yanapayninwanmi noqaykuqa imatapas ruwayta atiyku.

⁶ Hinaspapas noqaykutaqa Diosmi preparawashanku, mosoq pactoman hina, Diospa palabranmanta llapallan runakunaman willanaykupaq. Chaymi noqaykuqa manaña Moisespa escribisqan leykunaman hinachu willashayku. Aswanqa Diospa Santo Espiritunmi yanapawanku, mosoq pactomanta willanaykupaq. Moisespa escribisqan leykunaqa wañuymanni apakun. Ichaqa Santo Espirituñataqmi wiña-wiñaypaq kawsayta qowanchis.

⁷ Ñawpaq tiempopin Diosqa leyninkunata escribiran rumimanta tablakunapi. Hinaspan Moisesman qoran, Israel nacionniyoq runakunaman entregananpaq. Chay leykunata

mana kasukusqanchisraykun, condenasqa karanchis wañunanchispaq. Ichaqa chay condenawaqninchis leykunatan Diosqa qoran ñawpaq Israel nacionniyoq runakunaman ancha sumaq k'ancharishaqta hinaraq. Chaymi runakunaqa Moisespa uyantaqa mana qawariyta atirankuchu, anchata k'ancharisqanrayku. Ichaqa chay k'anchayninga tukukuqllan karan.

⁸ Chay ñawpaq tiempopi pactoqa Diosmi qoran, runakuna huchapi kaspanku wañuyman risqankuta yachakunankupaq. Chaymi chay pactoqa ancha importante karan. Ichaqa Santo Espiritupa qosqan mosoq pactoqa chay ñawpaq pactomantaqa aswan más k'anchariq, hinallataq aswan más importanten.

⁹ Kunan nisqaykichis, chay condenawaqninchis kaq ñawpaq pacto importante kashaqtinpas, ¿manachu kunan kay mosoq pactori aswan más importanteraq kanman, Señorinchis Jesucristo salvawananchispaq ruwasqanraykú? Ichaqa kay mosoq pactoqa chay ñawpaq pactomantaqa aswan más importanten, Santo Espiritupa yanapayninan, runakunapa huchankumanta Dios perdonawasqanchisrayku, saynapi paypa ñawpaqninpi manaña huchayoq kananchispaq.

¹⁰ Chay ñawpaq leykuna ancha allin kashaqtinpas, Jesuspa ruwasqanmi chay leykunamantaqa aswan masta valen.

¹¹ Chay (rumimanta tablapi escribisqa) leykuna ancha allin kashaspanpas, chikan tiempollapaqmi karan; manan tukuy tiempopaqchu. Ichaqa (noqanchispa favorninchispi) Jesucristopa ruwasqanmi, tukuy

tiempopaq ruwasqa kaspá, aswan masta valen.

¹² Chaymi noqaykuqa seguro kaspayku, mana manchakuspa, (Señorninchis Jesucristopa ruwasqanmantaqa) rimayku.

¹³ Noqaykuqa manan Moisés hinachu uyaykuta velowan tapakuyku. Moisesmi ichaqa uyanta tapakuran, uyanpi chay k'anchay chinkaqtin, runakuna ama rikunankupaq.

¹⁴ Ichaqa chay Israel nacionniyoq runakunaqa chaykunataqa manan entiendeyta atirankuchu. Chaymi asta kunankamapas Moisespa escribisqan leykunata leespankuqa, mana entiendeyta atinkuchu, huk velowan hina ñawinku tapasqa kasqanrayku. Paykunataqa Jesusllan chay ñawinkupi velota orqospa, entiendechiyta atinman.

¹⁵ Saynaqa kunankamapas Moisespa escribisqan leykunata leespankuqa, manan entindenakuchu, piensayninku velowan hina tapasqa kasqanrayku.

¹⁶ Ichaqa pipas Jesucristopi creeqtinmi chay veloqa paymanta quitasqa kanqa, Diosmanta allin willakuykunata allinta entiendenanpaq.

¹⁷ Jesucristoqa Santo Espirituwanqa hukllan kanku. Chayraykun niykichis, sichus mayqen runapipas kashan Jesucristopa Santo Espiritun chayqa, chay runaqa (leypa acusananmanta, huchamanta, hinallataq Diospa castigananmantan) ña libreña kashan.

¹⁸ Chaymi Diospa Santo Espiritun yanapawaqtiinichis, noqanchispa uyanchisqa manaña tapasqa hinañachu kashan. Aswanqa k'ancharishaq espejo hinañan kashanchis, Señorninchis

Jesucristoman rikch'akusqanchisrayku. Saynata payman rikch'akuqtinchismi, Diospa Santo Espiritunga yanapawanchis, sapa p'unchaw allinta imatapas ruwananchispaq, saynata Jesucristo hina kawsaspanchismi, aswan mas-mastaraq payman rikch'akuspa k'anchasunchis.

4

Jesucristomanta cheqaqtapuni willakusqankumanta

¹ Diosqa ancha khuyapayakuqmi. Paymi akllawaranku Jesucristomanta willakunaykupaq. Chayraykun noqaykuqa, mana desanimakuspa, payta servishayku.

² Noqaykuqa p'enqakuypaq kaqkunataqa manan ruwaykuchu; nitaqmi pakallapi p'enqap'enqaypaq huchakunatapas ruwaykuchu. Hinaspapas noqaykuqa manan ni pitapas engañaspachu puriyku; nitaqmi Diosmanta allin willakuykunata willaspaykupas, cambiaykuchu. Aswanmi kikin Diospuni imapas rimasqaykumantaqa testigoyku. Chayraykun llapallan runakunaqa noqaykupi confiankuman.

³ Ichaqa Diosmanta allin willakuykunata mana entiendeyta munaq runakunaqa, wiñay wañuymanmi rishanku. Chayraykun paykunapaqqa Diosmanta kay allin willakuykunata pakasqa hina kashan.

⁴ Sayna pakasqaqa kashan, diablo mana creyente runakunapa piensayninta tutayaqman hina tukurachisqanraykun. Chaymi paykunata mana entiendenkuchu Diosmanta allin willakuykunataqa, huk sumaq k'ancharishaq

hina kashaqtinpas. Jesucristoqa cheqaq Diosmi. Ichaqa chay sumaq k'anchaytan mana creeq runakunaqa mana rikunkuchu.

⁵ Noqaykuqa manan kikiykupa vidaykumantachu willakuspa puriyku. Aswanqa Jesucristo Señorninchis kasqanmantan willakuyku. Hinaspapas noqaykuqa, Señorninchis Jesucristota khuyakusqaykuraykun, serviciyqichis runakunalla kayku.

⁶ Kay pachata ruwaspanmi Diosqa niran: “K'anchay tutayaqpi k'anchachun”, nispa. Chay k'anchaymi, Diospa willakuyninmanta allinta entiendeqtinchis, noqanchispa songonchista k'anchaykuran, saynapi Señorninchis Jesucristopa k'anchaq uyanta rikuspanchis, Taytan Diosqa ancha atiyniyoq kasqanta yachananchispaq.

Diospi confiaspa kawsanamanta

⁷ Noqanchispa songonchispiqa Diospa atiyinmi kashan, imaynan allpamanta p'akikuq mankapi huk tapaw qoripas kashanman hina. Chay p'akikuqla manka hinaqa noqanchismi kanchis. Chaymi runakunapas yachanku, atiywan yachachisqaykuqa mana noqallaykumantachu hamusqanta, aswanqa Diosmanta hamusqanta.

⁸ Chayraykun noqaykuqa tukuy imaymana problemakunata pasaspapas, mana desanimakuykuchu. Saynallataq ima sasachakuyña hamuqtinpas, chaykunataqa pacienciawan soportayku.

⁹ Runakuna contraykupi kaspas, qatikachawaqtinkupas, Diosqa manan

sapallaykutaqa saqewankuchu. Runakuna hap'iwaspanku maltratawashaqtinkupas, manan wañuraykuchu.

¹⁰ Saynallataqmi maytaña rispaykupas, cuerpoykupin ñak'ariyku, Jesuspas imaynan ñak'ariran chay hinata. Jesuspa ñak'arisqantan hinallataq paypa kawsarimusqantan runakunaqa vidaykupi rikushanku.

¹¹ Noqaykuqa kawsashaykun. Ichaqa Señorinchis Jesucristomanta willakusqaykuraykun runakuna wañuchiwanankumanta sapa kutin peligropi kashayku. Saynata kawsaqtiykun runakunaqa rikushanku, Señor Jesucristopa ñak'arisqanta hinallataq paypa kawsarimusqanta vidaykupi.

¹² Noqaykuqa wañuchiwanankumantan peligrollapi kashayku. Ichaqa saynata kawsaspaykun, qankunata yachachishaykichis, Jesucristopi astawan confiaspa, wiñaypaq kawsanaykichispaq.

¹³ Chaykunamantan Bibliapi khaynata nishan: “Noqaqa Diospin confiani; chayraykun Diosmanta rimani”, nispa [*Salmos 116.10*]. Saynallataqmi noqaykupas Diospi confiayku. Chaymi Diosmanta willakuyku.

¹⁴ Noqanchisqa yachanchismi, imaynan Señor Jesucristota Dios Taytan kawsarichimuran, saynallataqmi noqanchistapas kawsarichiwanchis. Hinaspan noqaykutaqa qankunatawan kushkata paypa kasqanman pusawasunchis.

¹⁵ Noqaykuqa anchatan ñak'arishayku qankunapa allinniykichispaq, saynapi aswan más ashka runakuna Diospa munakuyninta chashkinanku-

paq, saynapi chay ashka runakunaqa, graciasta qospanku, Diosta alabanankupaq.

¹⁶ Chayraykun noqaykuqa, mana ishkayaspayku, Diospi confiayku. Kay aycha cuerpoykuña machuyapushan chaypas, p'unchaw-p'unchawmi Diosqa kay sonqoykuta wiñarichishan paypi astawan confianaykupaq. Chaymi noqaykuqa joven runa hinaraq sonqoykupi kallpanchasqa kashayku.

¹⁷ Hinaspapas kay pachapi huk tiempolla ñak'ariyninchisqa manan wiña-wiñaypaqchu, aswanqa tukukuqllan. Ichaqa saynata ñak'arispanchismi, sumaq hatun premiota chashkisunchis. Chay premioqa ancha valorniyoqmi, hinaspapas mana hayk'aq tukukuqmi kanqa.

¹⁸ Saynaqa amayá noqanchisqa kay pachapi imapas ñak'arisqanchismantachu llakikusunchis. Aswanqa mana rikusqanchis cielopi kawsanamantayá preocupakusunchis. Kay pachapi imapas rikusqanchisqa tukukuqllan. Ichaqa hanaq pachapi mana rikusqanchis kaqkunaqa wiña-wiñaypaqmi duranqa.

5

Dioswan hanaq pachapi kawsananchismanta

¹ Noqanchisqa yachanchismi, kay aycha cuerponchisqa huk carpa hina tukukuqlla kasqanta. Ichaqa wañuqtinchisqa, Diosmi kawsarichiwaspachis huk mosoq cuerpota qowasunchis. Chay mosoq cuerponchistaqa, kikin Diosmi ruwanqa, huk mosoq wasita hina, mana hayk'aq tukukuq

kananpaq. Chaymi noqanchisqa chay mosoq cuerponchiswan hanaq pacha cielopi wiñaypaq kawsasunchis.

² Ichaqa kay pachapiqa tukuy llakikuykunapi kaspanchismi, khaynataraq piensanchis: “Anchatan munashani ña cielopiña mosoq cuerpoyoq kayta”, nispa.

³ Hinaspapas noqanchisqa yachanchismi, mosoq cuerponchista hanaq pachapi chashkispanchisqa, huk mosoq p'achatapas chashkishasunman hina kasunchis. Chaymi noqanchisqa mana huk espíritu hinachu kasunchis. Aswanqa huk mosoq sumaq cuerpoyoqmi kasunchis.

⁴ Noqanchisqa kay aycha cuerpollanchispiraq kawsashaspanchisqa, ancha llakisqa, hinallataq pisipasqa iman tarikunchis. Ichaqa manataqmi noqanchisqa wañuruyllatañachu munanchis. Aswanqa kay cuerponchis cambiasqaña kanantan munashanchis, saynapi mosoq cuerpoyoqña wiñaypaq kawsananchispaq.

⁵ Diosmi preparawaranchis, sayna cuerponchis cambiasqa kaqtin, wiña-wiñaypaq kawsananchispaq. Hinaspan Santo Espirituntapas qowaranchis huk garantiata hina, chay promesankuna cumplikunanpaq.

⁶ Chaymi noqanchisqa mana ishkayaspas kawsananchis. Hinaspapas noqanchisqa yachanchismi, kay aycha cuerpollanchispiraq kawsashaspanchisqa, Señor Jesucristowan manaraq kushka kasqanchista.

⁷ Ichaqa Señorinchis Jesucristota manaraq rikushaspanchispas, paypi confiaspan

noqanchisqa kawsashanchis.

⁸ Saynaqa Diospiyá noqanchisqa anchatapuni confiasunchis. Chaymi noqanchispaqqa aswan más allin kanman, kay cuerponchista dejaspa, Dioswan kushkaña hanaq pachapi kawsananchispaq.

⁹ Chayraykun noqanchisqa, kay pachapi kaspapas otaq hanaq pacha cielopi kaspapas, Señorninchis Jesucristoman tukuy imapi agradananchis.

¹⁰ Ichaqa llapallanchismi noqanchisqa Señorninchis Jesucristopa ñawpaqninman presentakusunchis juicio p'unchawpi. Chay p'unchawpin noqanchisqa, kay pachapi kawsaspa allin kaqkunata otaq mana allin kaqkunatapas ruwasqanchisman hina, sapankamanchis premionchista otaq castigotapas ruwasqanchisman hina chashkisunchis.

Dioswan allinpaspa kawsanamanta

¹¹ Noqaykuqa yachaykun, Diosta respetaspa, hinallataq Diosta yupaychaspa kawsanaykumantaqa. Chayraykun paymanta yachachiyku, saynapi pi uyariwaqniykupas convencekuspa, paypi creenankupaq. Diosqa reqsiwanchismi imayna kasqanchistapas. Saynallataqmi qankunapas noqaykutaqa reqsiwanaykichis imaynachus kasqaykuta.

¹² Noqaykuqa manan kkillaykuta alabakuyta munaspachu, kaykunataqa nishaykichis. Aswanmi noqaykuqa qankunata animayta munayku, saynapi qankunapas noqaykumanta kusikunaykichispaq. Saynapin qankunaqa

chay importante tukuq runakunatapas allinta contestayta atinkichis. Paykunaqa runakunapa qawarinallanpaqmi allin importante tukuq kanku. Ichaqa sonqonkupiqa manan ni ima allinpas kanchu.

¹³ Sichus locoyasqa hina kashayku chayqa, Diospaqmi noqaykuqa locoyasqa hina kashayku. Ichaqa sichus razonniykupi kashayku chayqa, qankunapa allinniykichispaqmi, razonpi imatapas rimashayku.

¹⁴ Señor Jesucristo anchata khuyawasqanku-raykun, noqaykuqa paypa munasqanta ruwaspa kawsashayku. Ichaqa allintan noqaykuqa yachayku, Señor Jesucristoqa llapallan runakunarayku wañusqanmanta, hinallataq kawsarimusqanmantapas. Chayraykun Jesucristopi llapallan creeqkunaqa wañusqa hinaña huchapaqqa kananchis.

¹⁵ Arí, Jesucristoqa wañuranmi llapallan runakunarayku. Chaymi noqanchisqa manaña munasqanchisman hinañachu kawsananchis. Aswanqa Señor Jesucristopa munasqanman hinañan kawsananchis. Payqa wañusqanmantan kawsarinpuran, noqanchisman wiña-wiñay kawsayta qowananchispaq.

¹⁶ Chayraykun kunanmantaqa manaña huk mana creyente runakuna hinañachu piensayku, Jesucristomantapas hinallataq runamasiykumantapas. Jesucristopi manaraq creeshaspaykuqa, paymantapas, runamasiykumantapas mana creyente runakuna hinan piensarayku. Ichaqa kunanñataqmi manaña saynatachu piensayku.

17 Sichus pipas Señor Jesucristopi creespa, paywan huklla kaspaga, mosoq runamanñan tukupun, (imaynan huk wawapas chayraq naceshanman hina). Chaymi ñawpaq manaraq creyente kashaspa imapas ruwasqanqa ña tukukunña. Chaymi kunanqa huk mosoq kawsaytaña qallarín.

18 Chay mosoq kawsayqa Diosmantan hamun. Ñawpaqtaqa Diospa enemigonkunan noqanchisqa karanchis. Kunanmi ichaqa, Señorinchis Jesucristo salvawaspanchis, Dioswan allinpanachiwaranchis, Diospa amigonkunaña kananchispaq. Hinaqtinmi Diosqa noqanchisman encargawaranchis, Jesucristomanta allin willakuyninkunata llapallan runakunaman willamunanchispaq, saynapi paykunapas Dioswan allinpaspa kawsanankupaq.

19 Kay nisqaywanqa khaynatan nishaykichis: Señorinchis Jesucristo cruzpi wañusqanwanmi, Diosqa runakunata paywan allinpanachiran. Chayta ruwaspanmi Diosqa runakunataqa qawaran mana huchayoqpas kashankuman hinataña. Chaymi Diosqa noqanchismanpas encargawaranchis, Jesucristomanta runakunaman willamunanchispaq, (saynapi huchankumanta wanakuspa), Dioswan allinpanankupaq.

20 Chayraykun noqaykuqa, Jesucristopa rantinpi, Diosmanta willakuq runakuna kayku. Chaymi noqaykuqa qankunata ruegoakuykichis, Jesucristo kikinpas ruegoakushasunkichisman hina, saynapi Dioswan qankuna allinpanaykichispaq.

21 Señorninchis Jesucristoqa mana ni ima huchayoqmi karan. Ichaqa Diosmi permitiran, Jesucristoqa huk huchasapa runa hina, noqanchispa huchanchiskunarayku cruzpi wañunanta, saynapi Jesucristopi creesqanchisrayku, huk inocente mana culpayoq runa hinaña, Diospa ñawpaqinpi kananchispaq.

6

1 Noqaykuqa Diospa llank'aqninkunan kayku. Chayraykun noqaykuqa ruegoakamuykiku, qankunaqa amayá yanqapaqchu chashkikuychis Diospa khuyakuynintaqa.

2 Hinaspapas Diosqa Bibliapin khaynata nin: “Noqaga tiempollanpin mañakuwasqaykitaqa uyarirayki.

Noqaga chay tiempopin qantaqa salvarayki”, nispa [*Isaías 49.8*].

¡Uyariychis! Salvasqa kananchis tiempoqa ñan chayaramunña; Diospa salvaykuwananchis p'unchawqa kunanmi.

3 Noqaykuqa manan munaykuchu yachachisqaykumanta pipas malta rimanantaqa. Chayraykun noqaykuqa allintapuni imatapas ruwayku, saynapi llapallan runakunapaq ama huk tropiezo hina kanaykupaq.

4 Aswanmi noqaykuqa ima ñak'ariykunapiña kaspaykupas, ima sasachakuykunapiña kaspaykupas, otaq ima necesidadpiña kaspaykupas, paciencianwan soportaspayku, tukuy ima ruwasqaykupipas, Diospa serviqninkuna kasqaykuta reqsichikuyku.

5 Hinaspapas noqaykutaqa latigawaspankun carcelman churawaranku. Ch'aqwakunata ruwasqankuman apawaspankun maltratawaranku. Ichaqa chaykunata ruwawashaqtinkupas, noqaykuqa Jesucristomanta willakuspaykun, manaña mayninpiqa ni puñuraykuñapashchu, nitaq mikhuraykuñapashchu.

6 Noqaykuqa saynata servisqaykuwanmi reqsichikuyku Diospa serviqninkuna kasqaykuta. Hinaspan noqaykuqa kaykunata ruwayku: allinta kawsayku, cheqaq kaqta yachachiyku, allin pacienciayoc kayku, hinallataq khuyakuq ima kayku. Tukuy kaykunatan noqaykuqa ruwayku, Santo Espíritu noqaykupi kasqanrayku, hinallataq Diosta cheqaqtapuni khuyakusqaykurayku.

7 Hinaspapas noqaykuqa Diospa atiyinwanmi Diospa palabranmanta cheqaq kaqta rimayku. Noqaykuqa ima sasachakuypiña kaspaykupas, allinta ruwaspaykun, hinallataq cheqaq kaqkunata rimaspaykun, contraykupi kaqkunata hinallataq diablotaq venceshayku.

8 Ichaqa wakin runakunan noqaykutaqa allin respetowan rikuwashanku. Wakinñataqmi despreciawaspanku maltratawashanku. Wakinñataqmi noqaykupa favorniykupi allinta rimashanku. Wakinñataqmi noqaykumanta malta rimaspanku asta ofiendewashanku ima. Hinaspapas wakin runakunaqa, noqayku cheqaqta rimashaqtiykupas, contraykupi rimaspankun khaynata nishanku: “Paykunaqa llullakunan”, nispanku.

9 Wakinñataqmi noqaykuta reqsiwashaspanku-

pas, huk extraño runata hina tratawashanku. Wakinñataqmi noqaykutaqa wañuchiwanankupaq piensashanku, ichaqa kawsashaykuraqmi. Wakinñataqmi noqaykutaqa anchata castigawaspanku, yaqa wañuchiwarankupas; ichaqa kunankaman noqaykuqa kawsashaykuraq.

¹⁰ Noqaykuqa llakisqa kashaspaykupas, sonqoykupiqa ancha kusionqan kashayku. Noqaykuqa wakcha runakuna kashaspaykupas, hukkunatan yachachishayku, paykunapas Jesucristopi creespanku, qapaq hina kanankupaq. Noqaykuqa mana imayoq kashaspaykupas, Diosmanta tukuy allin kaqkunata ña chashkirushaykumanpas hinañan kashayku.

¹¹ Corinto llaqtapi tiyaq ancha khuyasqay wawqe panaykuna, noqaykuqa qankunata anchata khuyakuspaykun, tukuy sonqoykuwan qankunamanqa cheqaq kaqta rimapayamushaykiku.

¹² Hinaspapas noqaykuqa anchatan qankunataqa khuyakuykichis. Ichaqa qankunan mana cheqaqtachu noqaykutaqa khuyakuwashankichis.

¹³ Noqaga wawaykunata hinan qankunataqa rimapayashaykichis. Chayraykun noqaga ruegakuykichis, imaynan noqapas khuyakuykichis, saynallatataqyá qankunapas noqataqa khuyakuwaychis.

Noqanchisqa Diospa templon hina kasqanchis-manta

¹⁴ Wawqe panaykuna, qankunaqa Jesucristopi mana iñiq runakunawanqa ama

casarakuychishchu, nitaq paykunawanqa huk tratotapas ruwaychishchu, huk negociopi sociontin kanaykichispaqqa. ¿Acaso juntawaqchu huk torota huk asnowan yapunaykipaq? ¿Acaso juntakunmanchu mana allin kaq allin kaqwan? ¿Acaso juntakunmanchu huk limbo tutapas k'anchaywan? Manan diabloqa Dioswan juntakunmanchu.

¹⁵ ¿Señorninchis Jesucristori, ima tratotapas ruwanmanchu diablowan? ¿Huk creyente runa, huk mana creyente runawan sonqonku tupanmanchú?

¹⁶ ¿Ima acuerdopas kanmanchu Diospa templonwan, hinallataq runakunapa ruwasqan idol-okunawan? Manan ni ima acuerdopas kanmanchu. Aswanmi noqanchisqa kawsaq Diospa tiyanan templon kanchis. Kaykunamantaqa kikin Diosmi ñawpaqtaraq ña niranña khaynata:

“Noqan paykunawan tiyasaq.

Noqan paykunawan purisaq.

Noqan paykunapa Diosnin kasaq.

Paykunataqmi noqapa llaqtay kanqaku”, nispa
[*Levítico 26.12*].

¹⁷ Chayraykun Diosqa nillarantaq khaynata:

“Huchasapa runakunawanqa ama tratotapas ruwaychishchu. Aswanyá paykuna ukhumantaqa lloqsispaykichis, tukuy mana allin ruwaykunamanta t'aqakuychis.

Saynallataq qankunaqa runakunapa tukuy qenlli huchakuna ruwasqankutaqa ama ruwaychishchu. Chaykunamanta karunchakuqtiykichismi, noqaqa chashkisqaykichis [*Isaías 52.11*].

18 Noqan qankunapa papaykichis kasaq. Qankunataqmi ichaqa wawaykuna kankichis” nispa.

Saynatan tukuy atiyniyoq kikin Señor Diospuni nin.

7

1 Ancha khuyasqay wawqe panaykuna, noqanchisqa yachanchismi Diospa tukuy chaykuna prometewasqanchistaqa. Chayraykuyá noqanchisqa amaña ni ima huchatapas ruwasunchu, saynapi cuerponchispas hinallataq piensaynichispas ch'uyanchasqa kananpaq. Saynaqa tukuy sonqonchiswanyá Diosta respetaspa kawsasunchis.

Corinto llaqtapi creyentekuna Diosman kutirikusqankumanta

2 Wawqe panaykuna, sonqoykichispi munakuywanyá chashkiykuwayku. Noqaykuqa manan ni ima maltapas qankunataqa ruwaraykichishchu, nitaqmi ni pitapas huchallichiraykuchu, nitaqmi ni pitapas engañaraykuchu.

3 Kaykunataqa nishaykichis manan qankunata acusanaypaqchu. Noqaykuqa anchatapunin tukuy sonqoykuwan qankunataqa khuyakuykiku. Chaytaqa ñan niraykichishña. Chaymi noqaykutaqa mana ni kawsaypas nitaq ni wañuypas impediwanqakuchu, qankunata khuyakunaykupaqqa.

4 Hinaspapas noqaqa anchatapunin qankunapiqa confiani. Chaymi noqaqa qankunamanta alabakuspa kashani. Chayraykun

noqaqa, ima sasachakuypiña tarikuspapas, allinta kallpanchakuspa, ancha kisisqa kashani.

⁵ Hinaspapas noqaykuqa Macedonia provinciaman chayasqaykumantapachan mana ni chikallantapas samariyta atiraykuchu. Aswanmi noqaykuqa tukuy sasachakuykunapi anchata ñak'arirayku. Saynallataqmi Diospi mana creeq runakuna contraykupi hatarimuqtinkupas, noqaykuqa ancha peligrokunapi tarikurayku; hinallataq sonqoykupipas manchasqa ima karayku.

⁶ Ichaqa desanimasqa kaqkunata kallpanchaq Diosmi, chay sasachakuykunapi kashaqtiyku kallpanchawaranku, wawqenchi Titopa chayamusqanwan.

⁷ Ichaqa manan Titopa chayamusqallanwanchu noqaykuqa kallpanchakurayku. Aswanmi noqaykuqa kallpanchakurayku, qankuna wawqenchi Titota kallpanchaqtiykichis, pay kisisqa chayamusqanwan. Paymi noqaykunanqa willawaranku, qankuna noqaykuwan tupay munasqaykichismanta, hinallataq chay tukuy huchakuna ruwasqaykichismanta wanakuspa, Jesucristoman kutirikusqaykichismantawan ima. Hinaspapas willawallarankutaqmi, noqamanta ancha pre-ocupasqa kasqaykichismantapas. Wawqenchi Tito chaykunamanta willawaqtinkun, noqaqa astawanraq kusikurani.

⁸ Chay primer kaq cartata qankunaman apachimusqaypin noqaqa qankunata q'aqchaspay llakichiraykichis. Chaymi noqapas lamentakurani. Ichaqa manan kunanqa

lamentakunichu, chaykunata escribimusqayqa qankunapa allinnykichispaq, hinallataq pasarpaqlla kasqanrayku.

⁹ Chaymi kunanqa ancha kuisqa kashani. Ichaqa manan noqaqa qankunapa llakikusqaykichiswanchu kuisqaqa kashani. Aswanqa chay llakikusqaykichisrayku Diosman kutirikusqaykichiswanmi noqaqa ancha kuisqa kashani. Tukuy chay llakikusqaykichisqa Diospa munasqanman hinan pasaran. Hinaspapas noqaqa manan chay cartataqa escribimuraykichis qankunata perjudicanaypaqchu, aswanqa qankunapa allinnykichispaqmi.

¹⁰ Sichus kikin Diospuni llakichiwanchis chayqa, chay llakikusqanchisqa manan yanqapaqchu kanqa. Aswanqa huchanchiskunamanta wanakuspa, Diosman kutirikuspa, salvasqa kananchispaqmi. Ichaqa kay pachapi mana creyente runakunapa llakikuyninqa wañuymanmi apan, Diosman mana kutirikusqankurayku.

¹¹ Qankunaqa chay cartayta chashkispaykichismi, anchata llakikurankichis. Ichaqa chay llakikuynnykichisqa Diospa voluntadninman hina kasqanraykun, qankunapa allinnykichispaq karan. Chaymi qankunaqa Dioswan, hinallataq noqawanpas arreglayta anchata munarankichis. Qankunaqa chay iglesiaykichismanta kaq runapa waqllikuy huchanmanta yachaspan, anchata millakurankichis chay huchata. Saynataqa millakurankichis Diospa castigonta manchakuspaykichismi. Chaymi qankunaqa allin yachaywan

juzgasqaykichista rikuchikurankichis. Hinaspan qankunaqa chay huchayoq runata allinta corregirankichis. Saynata ruwaspan qankunaqa khuyawasqaykichista hinallataq mana culpayoq kasqaykichista reqsichikurankichis.

¹² Hinaspapas chay cartata qankunaman escribimuspayqa, manan escribimuraykichisqa chay huchallikuq runallapi piensaspaychu, nitaq chay huchawan afectasqa runallapi piensaspaychu. Aswanmi chay cartataqa escribimuraykichis, qankuna khuyakuwasqaykichismanta cuentata qokunaykichispaq.

¹³ Chayraykun noqaykuqa khuyakuwasqaykichista yachaspayku, ancha consuelasqa, hinallataq ancha kuisisqa kashayku.

Ichaqa sayna consuelasqa kashaspaykupas, astawanraqmi kusikushayku, wawqenchi Tito ancha kuisisqa kasqanwan. Qankunan paytaqa ama hukmanyapanpaq kallpancharankichis.

¹⁴ Wawqenchi Tito manaraq qankunaman hamushaqtinmi, noqaqa qankunamanta allinta willarani. Chaymi kunanqa yachani, qankunaqa mana p'enqaypichu qepachiwasqaykichista. Aswanqa qankunamanta Titoman willasqayqa cheqaqpunin karan. Saynallataqmi qankunaman willasqaypas cheqaqllataq karan.

¹⁵ Hinaspapas wawqenchi Titoqa yuyashanmi qankunamanta llapallaykichis payta kasukusqaykichista, hinallataq ancha respetowan tratasqaykichistapas. Chayraykun payqa aswan mastaraq qankunataqa khuyakusunkichis.

¹⁶ Chaymi noqa Pabloqa ancha kuisisqa kashani, qankunapi cheqaqtapuni tukuy sonqoywan con-

fiasqayrayku.

8

Tukuy sonqonchiswan ofrendanchis qonamanta

¹ Wawqe panaykuna, kunanmi qankuna yachanaykichista munani, imaynatas Diosqa Macedonia provincia law iglesiakunata yanaparan chaymanta.

² Chay Macedonia provincia law iglesiakunapi wawqe pananchiskunaqa ancha sasachakuykunapi kashaspankupas, kuisqan kashanku. Hinaspapas paykunaqa wakcha runakuna kashaspankupas, qapaq runakunapas kashankuman hinaraqmi ofrendankutaqa qoranku.

³ Hinaspapas noqapunin testigo kani chay ofrendanku qosqankunamantaqa. Hinaspapas paykunaqa manan obligasqa hinachu chay ofrendankutaqa qoranku. Aswanqa tukuy sonqonkumantan atisqankuman hina aswan mastaraq chay ofrendankutaqa voluntariamentella qoranku.

⁴ Hinaspapas paykunaqa kikinkupunin yapayamanta ruegoakuwaranku, ofrendankuta churanankupaq, saynapi chay ofrendankuwan Jerusalén llaqtapi wawqe pananchiskunata yanapanankupaq.

⁵ Hinaspapas paykunaqa manan piensasqaykuman hinallachu ofrendankutaqa qoranku, aswanqa mastaraqmi. Paykunaqa primertan tukuy sonqonkuwan Señor Jesucristomanraq vidankuta entregaranku. Chaymantañan

noqaykutapas Diospa munayninman hina tukuy imapi yanapawaranku.

⁶ Chaymi wawqenchis Titota valekurayku, qankuna ukhupi chay yanapakuy ofrenda huñuy qallarisqanta, qankunaman hamuspa tukupananpaq.

⁷ Qankunaqa tukuy ima ruwasqaykichistan allintapuni ruwashankichis. Chay allin ruwasqaykichiskunan kaykuna: Diospi allin iñisqaykichis; allin kaqkuna rimasqaykichis; allin yachayniyoq kasqaykichis; allin voluntadwan runa masinchiskunata servisqaykichis; hinalataq noqaykutapas anchata khuyakuwasqaykichis ima. Saynallatayá kunanpas qankunaqa procuraychis, tukuy sonqoykichiswan allintapuni ofrendaykichistapas qonaykichispaq.

⁸ Ichaqa manan kamachishaykichishchu ofrendaykichista qonaykichispaqqa. Aswanmi noqaqa munani, qankunapas wakin iglesiakunapa ofrendasqankuta yachaspaykichis, paykuna hina ofrendaykichista tukuy sonqoykichiswan qonaykichista, saynapi qankunapa cheqaq khuyakuyniykichis rikusqa kananpaq.

⁹ Qankunaqa ñan yachankichishña Señorinchis Jesucristopa munakuyninmantaqa. Payqa ancha qapaq kashaspanpas, qankunaraykun wakcha runa hina karan, saynapi chay wakcha kayniwan qankunañataq qapaq runakuna hina kanaykichispaq.

¹⁰ Chaymi kay asuntokunamantaqa qankunapa allinniychispaq consejashaykichis. Ichaqa qankunan primertaqa qayna wataraq, wawqenchiskunata yanapanaykichispaq

iglesiaykichispi ofrenda huñuyta qallarirankichis. Hinaspapas qankunaqa kosisqallañan tukuy sonqoykichiswan chay ofrendataqa huñurankichis.

¹¹ Saynaqa imaynan kosisqallaña chay ofrenda huñuyta qallarirankichis, saynallatataqyá kunanpas qankunaqa, kapususqaykichisman hina, tukuy sonqoykichismanta chay ofrenda churayta tukupaychis.

¹² Sichus pipas voluntadninman hina ofrendanta qonqa chayqa, Diosmi chay runawanqa anchata kusikuspa, chay ofrendantaqa chashkinqa. Ichaqa Diosqa manan ni pitapas obliganchu, mana kashaqtin ofrendan qonanpaqqa; aswanqa kapusqanman hinalla qonantan Diosqa munan.

¹³ Noqaqa manan munanichu, hukkunata yanapaspa, qankuna ima necesidadpipas kanaykichistaqa.

¹⁴ Aswanmi noqaqa munani, yanapanakuspa kawsanaykichista, saynapi pipas ama wakcha kananpaq. Qankunapaqa ashkan imaykichispas kunanqa kashan. Saynaqa kunanyá qankunaqa yanapaychis. Saynallataqmi huk tiempo qankunapa imaykichispas mana kaqtin, paykunapas qankunata yanapasunkichis. Saynata ruwaspaykichismi llapallaykichis igualta kawsankichis.

¹⁵ Chaymantan Bibliapipas khaynata nishan: “Ashkata huñuqmanqa manan puchuranchu; nitaqmi ashllata huñuqmanpas faltarantaqchu”, nispa [*Éxodo 16.18*].

Apóstol Pablo Corinto llaqtaman Titota mandasqanmanta

16 Diosmi wawqenchis Titotaqa yanaparan, imaynan qankunata khuyakuraykichis, saynallataq paypas qankunata khuyakusunaykichispaq. Chaymantan noqaqa Diosman graciasta goni.

17 Hinaspapas wawqenchis Titoqa anchata khuyakususqaykichisraykun, noqaykupa valekusqaykuta kasukuspan, pay kikinpuni qankunapa kasqaykichisman hamuran.

18 Saynallataqmi Titotawan kushkata huk ancha respetasqa wawqenchista mandamushayku. Chay wawqenchismantaqa allintan llapallan iglesiakunapi rimanku, Señorinchis Jesucristomanta allinta willakusqanrayku.

19 Hinaspapas paytaqa llapallan iglesiakunapi wawqenchiskunan akllaranku, chay ofrendakuna huñusqaykuta, noqaykuwan kushka viajaspa apaysiwanankupaq. Saynataqa ruwashayku, Señorinchis Jesucristo hatunchasqa kananpaqmi, hinallataq ancha kusikuywan kay ruwasqaykuta yachanaykichispaq.

20 Noqaykuqa chay comisiontan mandamushayku, saynapi chay khuyakuywan huñusqaykichis ofrendata apamuqtinku, pipas malta piensaspa, contraykupi ama rimanankupaq.

21 Chayraykun noqaykuqa Diospa ñawpaqninpi, hinallataq runakunapa ñawpaqninpiipas allintapuni imatapas ruwayta procurayku.

22 Saynallataqmi chay ish kaynin wawqenchiskunawan kushkata huk wawqenchistaspas mandamushayku. Paypas tukuy imaymana ruwasqanpin ancha kusikuywan Diosta

servin. Paymi kunanqa, qankunapi anchata confiasqanrayku, astawanraq imapipas yanapayta munashasunkichis.

²³ Sichus pipas wawqenchtis Titomanta tapusunkichis chayqa, khaynatayá niychis: “Titoqa wawqenchtis Pablowan kushka llank'aqmi, hinaspapas qankunata yanapasuqniykichismi”, nispa. Saynallataq sichus pipas tapusunkichis: “¿Pitaq Titowan hamuq chay ishkey hermanokunari?” nispa, hinaqtinga khaynata ninkichis: “Chay wawqekunaqa tukuy ima ruwasqankupin Señor Jesucristota hatunchanku, hinallataq iglesiakunapa mandamusqanmi”, nispa.

²⁴ Saynaqa Corinto llaqtapi wawqekuna, chay mandamusqayku wawqenchiskunatayá qankunaqa ancha khuyakuywan trataychtis, saynapi qankunamanta allin rimasqayku cheqaqpuni kasqanta llapallan iglesiakuna yachanankupaq.

9

Ofrendanchista ancha kusikuywan qonanchismanta

¹ Wawqe panaykuna, qankunaqa ñan yachankichishña ofrenda huñusqaykichiswan wawqenchiskunata yanapanaykichismantaqa. Chayraykun manaña necesarioñachu chaymanta qankunaman escribimunaypaqqa.

² Hinaspapas noqaqa ñan yachaniña, ofrenda churay munasqaykichistaqa, saynapi wawqenchiskunata yanapanaykichispaq. Chaymi noqaqa enteron Macedonia provincia

lawpi wawqenchiskunaman, ancha kusikuywan, khaynata nirani: “Acaya provincia ukhupi kaq Corinto llaqtapi tiyaq wawqenchiskunaqa qayna watamantaraqmi listo kashanku, ofrendankuwan, (Jerusalén llaqtapi tiyaq) wawqenchiskunata yanapanankupaq”, nispay. Chaymi Macedonia provincia lawpi tiyaq wawqenchiskunapas, chayta yacharuspanku, kallpanchasqa kashanku, ofrendankuwan paykunapas yanapanankupaq.

³ Chaymi qankunaman wawqenchis Titota, hinallataq chay ishkay wawqenchiskunatapas mandamushani, qankunamanta paykunaman willasqayqa, cheqaqpuni kasqanta yachanankupaq. Saynapi qankunaqa preparasqa kaspá, paykunata allinta chashkispá, noqatapas malpi ama qepachiwanaykichispaq.

⁴ Ichaqa sichus Macedonia provincia lawmanta mayqen kaq wawqenchispas noqawan kushka hamuspa, qankunata mana preparasqatachu tarimusunkichis chayqa, noqaykuchá p'enqaypi qepaykuman, qankunapi confiasqaykurayku. Saynallataq qankunapas p'enqaypi qepawaqchis.

⁵ Chayraykun noqaqa manaraq qankunaman hamushaspay, chay kinsa wawqenchiskunata valekuspáy, qankunaman primerta mandamushani, saynapi ñawpaqmantaraq ofrenda prometekusqaykichista huñuysisunaykichispaq. Saynata ruwaspaykichismi, chay ofrenda qosqaykichistaqa mana obligasqa hinachu churankichis, aswanqa tukuy sonqoykichiswan.

⁶ Hinaspapas qankunaqa yuyariychisyá kayta: “Pipas chikallanta tarpuqqa, chikallantan

cosechanqa. Ichaqa pipas ashkata tarpuqqa, ashkatan cosechanqa”, nispa.

⁷ Diosqa khuyakun pipas tukuy sonqonwan ancha kusikuywan ofrendan qoq runatan. Chaymi niykichis, qankunaqa sapankamaykichisyá sonqoykichispi decidisqaykichisman hina ofrendaykichista qoychis. Chay ofrendaykichistaqa amayá llakikuspachu qoychis, nitaq obligasqa hinachu.

⁸ Diosqa ancha atiyniyoqmi, tukuy imapi tukuy tiempo qankunata bendecisunaykichispaq, saynapi imaykichispas ama faltananpaq. Saynataqa bendecisunkichis, qankunapas necesidadpi kaqkunata tukuy sonqoykichiswan yanapanaykichispaqmi.

⁹ Bibliapin khaynata nishan:

“Payqa tukuy sonqonwanmi wakcha runakunata yanapan.

Chay allin ruwasqanmantaqa tukuy tiempon yu-yarisqa kanqa”, nispa [*Salmos 112.9*].

¹⁰ Diosmi chakrapi tarpuqmanqa mukhuta qon. Diosllataqmi t'antatapas mikhunanpaq qon. Saynallatataqmi Diosqa qankunamanpas mukhuta qospa yanapasunkichis, ashkata cosechanaykichispaq, saynapi qankunapas wakchakunata yanapanaykichispaq.

¹¹ Diosmi qankunataqa tukuy imapi bendecisunkichis, necesidadpi kaqkunata tukuy sonqoykichiswan yanapanaykichispaq. Saynata yanapaqtiykichismi, chay necesidadpi kaq wawqenchiskunaqa Diosman graciasta qonqaku, chay ofrenda qosqaykichista noqayku chay wawqenchiskunaman apaqtiyku.

12 Hinaspapas kay ofrenda apachiwasqaykichiswanqa manan necesidadpi kaq wawqe pananchiskunallatachu yanapashankichis. Aswanqa kay yanapakuyniykichiswanqa Diostan servishankichis. Hinaspapas chay necesidadpi kaqkunata yanapasqaykichisraykun, paykunapas Diosman graciasta qonqaku.

13 Chaymi paykunaqa cuentata qokunqaku, Señor Jesucristomanta yachasqaykichisman hina kasukuspa imapas ruwasqaykichista rikuspanku. Saynallataqmi paykunaqa Diosta alabanqaku, paykunata hinallataq llapantapas yanapasqaykichisrayku.

14 Hinaspan paykunaqa qankunata khuyakususpaykichis, Diosmanta qankunapaq mañapusunkichis. Saynataqa ruwanqaku, qankunaman sumaq munakuyninta Dios qosusqaykichista yachasqankuraykun.

15 ¡Diosmanyá gracias kachun Señorninchis Jesucristota qowasqanchismanta! Chay regalo qowasqanchismanta agradecekunanchispaqqa palabrakunapas faltanraqmi.

10

Apóstol kasqanta Pablo defiendesqanmanta

1 Señorninchis Jesucristoqa sumaq llamp'u sonqoyoq kaspanmi, noqanchistaqa anchata munakuwaspanchis yanapawaranchis. Chayraykun noqa Pablo, Señorninchis Jesucristopa sutinpi, qankunata ruegoakuykichis kay nisqayta uyariwanaykichispaq. Ichaqa qankunamanta wakinniykichismi noqamantaqa khaynata

piensankichis: “Pabloqa noqanchiswan kushka kaspaga, manchakuqllañan. Ichaqa karupi kaspaga, qari tukuspan autoridadwan cartapi escribimuwanchis”, nispaykichis.

² Chaymi qankunamanta wakinniykichisqa, noqaykupa contraykupi yanqapuni malta rimashanku khaynata: “Pabloqa piensayninman hinallan imatapas ruwashan”, nispanku. Chayraykun niykichis, qankunaqa chaykunata ruwaspaykichisqa amayá k'araqtachu rimachiwaychis. Sichus saynata compor-takuqtiykichisqa, noqa hamuspaymi alli-allin k'araqta q'aqcharuykichisman. (Ichaqa suyashanin qankuna cambianaykichista, saynapi qankunaman hamuspay amaña qankunata q'aqchanaypaq).

³ Ichaqa kay pachapi kaspaga, llapallan runakunawan kushkan kawsashayku. Ichaqa contraykupi kaq runakunawanqa manan Jesucristopi mana creeq runakuna hinachu peleashayku.

⁴ Hinaspapas noqanchispa armanchiskunaqa manan kay pachapi runakunapa armankuna hinachu. Aswanqa noqanchispa armanchisqa Diospa atiyinmi. Diospa chay atiyinwanmi noqanchisqa contranchispi kaqkunatapas vanceyta atisunman, imaynan huk llaqtapa muyuriqninpi hatun perqakunatapas thuñichishasunman hinaraq.

⁵ Hinaspapas paytukuq kasqankupas, hinallataq ima pretexto mashkasqankupas manan permitincho Diosta reqsinankutaqa. Chayraykun noqaykuqa, Diospa atiyinwan,

chaykunataqa mana imaman tukuchiyku. Hinaspapas Diospa atiyinwanmi runakunapa mana allin piensayninkuta cambiayku, saynapi Señor Jesucristota paykunapas kasukunankupaq.

⁶ Chayraykun Señorninchis Jesucristota allinta kasukuqtiykichis, noqaykuqa hamuspayku chay mana kasukuq rebelde runakunata castigasaqku.

⁷ Qankunaqa runakunapa imapas ruwasqal-lantan qawashankichis. Chayraykun niykichis, sichus mayqenniyykichispas yachakunkichis concienciaykichispi Jesucristopa wawankuna kasqaykichista chayqa, yachaychisyá kayta: noqaykupas paypa wawankunan kayku, (Jesucristopi cheqaqta creesqaykurayku).

⁸ Noqaqa manan p'enqakunichu apóstol kanaypaq Jesucristo atiyta qowasqanmantaqa. Aswanmi noqaqa chay atiy qowasqanmanta alabarikuni. Chay atiytaqa kikin Diospunin noqaman qowaran, qankunata yanapanaypaq, saynapi qankuna aswan mastaraq Diospi confianaykichispaq. Ichaqa chay atiytaqa chashkirani manan qankunata Diosmanta karunchanaypaqchu.

⁹ Hinaspapas kay cartapi escribimusqaywanqa manan noqaqa qankunata mancharichinay-paqchu escribimushaykichis.

¹⁰ Ichaqa qankunamanta wakinniyykichismi nishanku khaynata: “Pabloqa escribimusqan cartankunaqa nishu fuerten, hinaspapas nishu k'araqmi. Ichaqa noqanchiswan kushka kaypi kaspaga, humilde runacha hinallan; hinaspapas payqa yanqa-yanqallatan rimapayawaranchis”, nispanku.

¹¹ Saynata rimaq runakunaqa yachachunkuyá kayta: noqaykuqa imaynan kay cartapi escribimuspa nimushaykiku, saynallatataqmi qankunaman visitaq hamuspaykupas, k'araqta autoridadwan rimasaqku.

¹² Hinaspapas noqaqa manan igualakuymanchu kkillanmanta alabakuspa puriq runakunawanqa. Ichaqa paykunapura comparanakuspa paytukusqallaña puriq runakunaqa, mana entiendesqankuraykun, común tonteriaskunata rimashanku.

¹³ Ichaqa manan alabakuykumanchu imapas ruwasqaykumanta aswan mastaga. Aswanmi alabakusaqku Diospa obranpi llank'asqallaykumanta. Saynata llank'aspaykun ashka llaqtakunaman hinallataq qankunapa kasqaykichis Corinto llaqtamanpas chayamuspa, qankunata Diosmanta yachachiraykichis.

¹⁴ Sichus noqayku ñawpaqaraq mana qankunaman hamuykumanchu karan chayqa, yanqachá alabakuykuman. Ichaqa noqaykun primertaga Señor Jesucristomanta allin willakuykunataqa qankunaman willaraykiku.

¹⁵ Hinaspapas noqaykuqa manan hukkunapa llank'asqanwanchu alabakushayku. Aswanmi noqaykuqa suyashayku iñiykischispi astawan wiñanaykichista, saynapi qankuna ukhupi aswan-taraq llank'anaykupaq. Chaytan noqaykuqa Dios permitiwasqanku p'unchawkama ruwasaqku.

¹⁶ Hinaspapas noqaykuqa manan qankunapa kasqallaykichispichu Jesucristomantaqa willakusaqku. Aswanmi Jesucristomantaqa mana pipa willasqan huk law karu

llaqtakunapipas willakusaqku, saynapi pipas khaynata ama rimanankupaq: “Pabloqa huk hermanokunapa iglesia hatarichimusqanmanta dueñocharukuspan alabakushan”, nispanku.

¹⁷ Chaykunamantan Bibliapi khaynata nishan: “Sichus pipas alabakuyta munaspaqa, aswanyá Diosta tukuy ima ruwasqanmanta alabachun”, nispa.

¹⁸ Ichaqa kikillanmanta alabakuq runataqa, Diosqa manan aprobanchu. Aswanmi Diosqa aprueban kikillanmanta mana alabakuq runata.

11

Engañaspa puriq falso apostolkunamanta

¹ Noqa Pablon qankunata valekuykichis, qankunaqa pacienciawanyá soportaykuwaychis, loco hina rimaqtiypas.

² Diosqa qankunamantan anchata preocupakun. Payraykun noqapas huk celoso qari hinaraq qankunamanta celoso kashani, saynapi manaraq qariwan puñuq noviata hina, Señorinchis Jesucristoman qankunata presentanaypaq, saynapi payllawan casarakunaykichispaq.

³ Ichaqa anchatan noqaqa manchakushani, imaynan mach'aqwaypas, astuto kspa, Evata engañaran, saynallatataq qankunatapas engañasunaykichismanta. Sichus qankunapas saynata engañachikuspaqa, Señorinchis Jesucristopa cheqaq yachachikuyninmanta karunchakuspan, iñiykiykichispi chiriyawaqchis.

4 Qankunaqa kusikuywanraqmi chashk-
ishankichis llulla runakunataqa. Payku-
naqa Jesucristomantan mana valeq falso
doctrinakunata yachachishanku. Ichaqa
noqaykuqa, mana llullakuspaykun, Señor
Jesucristomanta qankunamanqa cheqaq
willakuykunata yachachiraykichis. Hinaspapas
qankunaqa manan hukniraq clase espiritutachu
chashkirankichis; aswanqa Diospa cheqaq
Santo Espiritunta, hinallataq paymanta cheqaq
willakuytan chashkirankichis.

5 Hinaspapas noqapa piensayniyman hinaqa,
chay yachaq tukuq falso apostolkunamantaqa
manan menos yachayniyoqchu noqaqa kani.

6 Noqaqa manapashchá allinta rimaqchu kani.
Ichaqa Diosmanta allin yachachikuykunataqa
allintan noqaqa yachani. Chaytaqa qankunaqa
allintan yachankichis.

7 ¿Imapitaq noqari pantarani? Noqaqa
Diospa palabranmanta willakuspayqa manan
ni imaniraq qolqetapas cobraraykichishchu.
Aswanmi noqaqa humillayukuspay gratislla
qankunamanqa Diosmanta yachachiraykichis,
saynapi hatunchasqa kanaykichispaq.

8 Hinaspapas noqataqa wakin iglesiakuna-
manta kaq wawqenchiskunan ofrendankuwan
yanapawaranku, saynapi qankunata
yachachinaypaq.

9 Qankunawan kushka kashaspayqa,
wakin p'unchawkunaqa mana qolqeyoqmi
necesidadpi karani. Ichaqa qankunapaq huk
gasto ama kanaypaqmi, qolqeykichistaqa
mana mañakuraykichishchu. Aswanmi

Macedonia provincia lawmanta chayamuq wawqenchiskuna ofrendankuta apamuwaranku, ima necesitasqaypipas yanapawanankupaq. Saynapin noqaqa qankunapaqqa mana huk gastochu kasaq.

¹⁰ Noqaqa ancha kuisqan kashani, Señorninchis Jesucristomanta cheqaq yachachikuykunata gratislla yachachisqaywan. Chaymi chay kasqaykichis Acaya provincia lawkunapipas sayna kuisqa kasqaymantaqa mana ni pipas impediwanmanchu.

¹¹ Ichaqa kaykunataqa nishaykichis qankunata anchata khuyakusqayraykun, manan mana khuyakusqayraykuchu. Chaytaqa Dios kikinmi yachan.

¹² Noqaqa imaynan kunankama llank'ashani, saynallatan seguisaq, saynapi chay qolqeraykulla llank'aq falso apostolkuna p'enqaypi qepanankupaq. Paykunaga tukuy pretextota mashkaspankun, khaynata alabakuspa purishanku: “Noqaykuqa Pablo hinan Jesucristopa apostolninkuna kayku”, nispanku.

¹³ Chay runakunaqa falso apostolkunan kanku. Hinaspapas paykunaga, Jesucristopa apostolninmanta pasachikuspankun, Jesucristopi creeq runakunata engañashanku.

¹⁴ Sayna ruwasqankuqa manan admirakunan-chispaqchu. Saynatan kikin diablopas Diospa angelninman tukuspa, runakunata engañaspa purin.

¹⁵ Chayraykun diablota serviq runakunapas, Diosta serviq runaman tukuspa, allin kaqkunata ruwaq tukunku. Ichaqa chay runakunaqa ancha castigasqan kanqaku, sayna ruwasqanku-

mantaqa.

Jesucristopa apostolnin kasqanrayku Pablo ñak'arisqanmanta

¹⁶ Noqaga kaqmantan niykichis, amayá qankunaqa loco hina kanaypaqchu piensaychis. Sichus loco kanaypaq piensankichis chayqa, hinatayá uyariykuwaychis, saynapi noqapas chikallantapas alabarikuspay kuisqa kanaypaq.

¹⁷ Noqa kikillaymanta alabakuspayqa, manan Señor Jesucristopa munasqanman hinachu rimashani. Aswanqa kikillaymantan loco hina rimashani.

¹⁸ Ichaqa ashkan runakunaqa kikinkumanta alabakuspa purinku. ¿Chaychu noqapas kikiymanta mana alabarikuyman?

¹⁹ Qankunaqa ancha yachayniyoq runakuna kanaykichispaqmi creekunkichis. Ichaqa qankunaman hamuq falso apostolkunataqa kusikusparaqmi chashkinkichis, paykuna llullakuspa loco hina rimashaqtinkupas.

²⁰ Qankunaqa pacienciaykukuspan aguantankichis, chay falso apostolkuna esclavota hina tratashasuqtiykichispas, qankunamanta aprovechakusuqtiykichispas, engañasuqtiykichispas, pisiman churasuqtiykichispas, hinallataq uyaykichispi laqyasuqniykichispas.

²¹ Chayraykun kaykunataqa p'enqakuywanraq nishaykichis. Noqaykuqa manan chay falso apostolkuna hinachu qankunataqa phiñakusparaq trataraykichis.

Ichaqa sichus chay runakuna alabakuqtinkuqa, noqapas aswan mastaraqmi alabakusaq, chay alabakusqay huk locopa rimasqan hina kashaqtinpas.

²² Chay falso apostolkunari, ¿hebreo rimaypi rimaq runakunachu kankú? Arí, noqapas hebreo idioma rimaypi rimaqmi kani. ¿Israel nacionniyoq runakunachu kankú? Arí, noqapas Israel nacionniyoqmi kani. ¿Abrahampa mirayninmanta runakunachu kankú? Arí, noqapas Abrahampa mirayninmantan kani.

²³ Hinaspapas chay falso apostolkunaqa manan Señor Jesucristota serviq runakunachu kanku. Noqan ichaqa cheqaqtapuni Señor Jesucristotaqa servishani. Chaykunamantan noqaga huk loco runa hina rimashani. Hinaspapas noqaga paykunamantaqa aswan mastaraqmi Señorninchis Jesucristopaq llank'ashani. Hinaspapas noqaga ashka kutitan carcelkunapi preso karani; ashka latigokunatan chashkikurani; saynallataqmi ashka kutita wañuyupa patallanpiña tarikurani.

²⁴ Noqataqa Israel nacionniyoq autoridadkunan pishqa kutikama castigawaranku. Chay sapankama castigopin kinsa chunka esqonniyoq latigota chashkikurani.

²⁵ Noqataqa kinsa kutitan k'aspikunawan p'anawaranku. Huk kutinpitaqmi rumikunawan p'anawaranku wañuchiwanankupaq. Kinsa kuti viajasqaypin noqapa viajasqay barcopas lamar qochaman hundikuspa chinkaykuran. Chaymi huk tuta, huk p'unchaw lamar qochapi chinkasqa hina karani.

26 Noqaqa ashka kutitan karu llaqtakunaman viajarani; hinaspan hatun mayukunata pasarani, vidaytapas wañuyupa patanman churaspay. Suwakunapas yaqa-yaqallan asaltawaranku. Noqaqa ancha peligropin karani Israel nacionniyoq llaqtamasiy runakuna, hinallataq huk law nacionniyoq runakunapas wañuchiwanankumanta. Saynallataqmi ancha peligropi tarikurani llaqtakunapipas, campokunapipas, lamar qochapipas, hinallataq Jesucristopi creeq tukuq falso creyentekunamantapas.

27 Noqaqa Señor Jesucristomanta willakusqayraykun, tukuy ñak'ariy sasachakuykunapi tarikurani. Saynallataqmi noqaqa ashka kutita mana puñusqa karani; mana mikhusqa yarqaymanta karani; ch'akiymanta karani. Hinallataq p'achaypas manaña karanñachu. Chaymi noqaqa chirikunapi anchata ñak'arirani.

28 Ichaqa tukuy chaykunata, hinallataq tukuy problemakunata pasashaspaypas, noqaqa manan qonqaranichu ni huk p'unchawpas llapallan iglesiakunamantaqa. Aswanmi anchata preocupakushani llapallan chay wawqenchiskunamantaqa.

29 Hinasapas sichus pipas iñiyinpi pisiyaqtinqa, noqapas chay runamanta llakikuspaymi, iñiyinypi yaqa pisiyaq hina tarikuni. Ichaqa pitapas huchaman urmachiqtinkuqa, anchatan noqaqa phiñakuni chay urmachiq runapaq.

30 Sichus imamantapas alabakunay kaqtinqa, débil kasqaymanta Diospa yanapawallasqanmantan alabakusaq.

31 Hinasapas noqaqa mana llullakuspan

rimashani. Chay rimasqaymantaqa kikin Señorninchis Jesucristopa Dios Taytanmi yachan. Saynaqa Dios Taytayá wiñaypaq alabasqa kachun.

³² Damasco llaqtapi kashaqtiymi, rey Aretaspa nombrasqan gobernador soldadonkunata kamachiran, llaqtapa punkunkunata allinta cuidaspa, noqata preso chawanankupaq.

³³ Chaymi chay llaqtapi tiyaq hermanokunaqa, chay perqapa ventananta huk canastapi warkuspa, urayachiwaranku. Saynapin noqaqa chay gobernador preso chawanamananta ishkapakurani. [*Nota: Chay Damasco llaqtapa muyuriqninpin nishu hatun perqa karan.*]

12

Revelacionta Pablo chashkisqanmanta

¹ Noqapa kkillaymanta alabakusqayqa, manan ni imapaqpas valenchu. Ichaqa Señorpa revelación rikuchiwasqantan, hinallataq tukuy ima reqsichiwasqantan, noqaqa qankunaman willanay kashan.

² Noqaqa reqsinin Jesucristopi ñiq huk runata. Paytan kinsa kaq cieloman Señorninchis aparan. Chay apasqanmantaqa ñan chunka tawayoq wataña pasarun. Paytaqa cuerpontintachus icha espiritullantachus aparan, chaytaqa manan yachanichu; aswanqa Diosllan yachan.

³ Huktawan nisqaykichis, paytaqa cuerpontintachus icha espiritullantachus aparan, chaytaqa manan yachanichu; aswanqa Diosllan yachan.

⁴ Ichaqa chay runa paraisoman apasqa kasqantaqa yachanin. Chay paraisopin payqa uyari-ran ancha sumaq admirakuypaq palabrakunata. Chay uyarisqan palabrakunaqa manan permi-tisqachu karan ni pi runa rimananpaqpas.

⁵ Noqaqa chay runa reqsisqaymantaqa alabakuytaqa atiymanmi. Ichaqa manan kikillaymanta alabakuytaqa munanichu. Aswanmi noqaqa mana kallpayoq hina débíl kashaqtiy, Diospa ancha yanapawasqanmanta alabarikusaq.

⁶ Sichus cheqaq kaqmanta noqa al-abakuspayqa, manan locochu kani, cheqaq kaqkunallamanta rimasqayrayku. Ichaqa kikillaymantaqa manan noqaqa alabakuy-manchu, saynapi pipas noqamanta aswan masta piensanankupaq. Aswanmi noqaqa munani, noqapa ruwasqaykunata rikuspanku, hinallataq noqapa rimasqaykunata uyarispanku, chayman hinalla noqamanta piensanankuta.

⁷ Chay revelacionpi rikusqayqa ancha hatun, suma-sumaqmi karan. Ichaqa chay revelacionpi rikusqaymanta nishuta ama alabakunaypaqmi, Diosqa permitiran, noqaqa kikiy cuerpoypi huk ancha nanaywan ñak'arinayta. Chay nanaywanmi noqaqa anchata sufrishani, diablopas cuerpoyta kishkawan sat'ipiyawashanman hinatarraq.

⁸ Chayraykun noqaqa Diosta kinsa kutita rue-gakurani, chay nanaymanta sanoyachiwanan-paq.

⁹ Ichaqa Diosmi contestawaran khaynata:

“Qanqa noqapa munakuynillaywan contentakuy. Noqapa atiyniyqa rikusqa kanqa,

mana kallpayoq hina débil runata yanapaqtiymi”, nispa.

Chayraykun noqaqa mana kallpayoq hina débil kasqaymanta kusikuni, saynapi Señorninchis Jesucristopa atiyinin noqapi rikusqa kananpaq.

¹⁰ Noqaqa anchatan kusikuni mana kallpayoq hina débil kasqaymanta, runakuna k'amiwasqankumanta, qatikachasqa kasqaymanta, llakisqa kasqaymanta, tukuy necesidadpi kasqaymanta, hinallataq Jesucristomanta willasqayrayku tukuy imapi ñak'arisqaymantawan ima. Saynata mana kallpayoq hina débil kashaspaymi, noqaqa iñiyiypi aswan más kallpanchasqaraq tarikushani, (Jesucristo atiyininwan yanapawasqanrayku).

Corinto llaqtapi creyentekunarayku Pablo pre-ocupakusqanmanta

¹¹ Noqaqa más yachayniyoqmi kani chay qatikusqaykichis falso apostolkunamantaqa. Chaymi allin kaqkunata qankunaqa noqamanta rimanaykichis karan. Ichaqa manan noqamantaqa allintachu qankunaqa rimarankichis. Chaymi noqaqa obligasqa hina rikukuni kkillaymanta loco hina alabarikuspa, defiendekunaypaq.

¹² Noqaqa Diospa yanapayninwanmi milagrokunata, señalkunata, hinallataq ancha admirakuypaq tukuy imakunata ruwarani. Chayraykun qankunaqa yachankichis, Señor Jesucristopa cheqaq apostolnin kasqayta.

¹³ Qankunaqa wakin iglesiakunawanqa iguallan kashankichis. Ichaqa huk cosallan

faltasurankichis. Qankunaqa manan ni ima ofrendaykichiswanpas yanapawarankichishchu, noqa mana mañakusqayrayku. ¡Saynaqa sichus mana mañakusqayrayku, qankuna ofendekuran-kichis chayqa, perdonaykuwaychisyá!

¹⁴ Noqaqa liston kashani, qankunata kinsa kaq kutipi visitamunaypaq. Ichaqa manan ni kunan kutipipas qolqewan yanapawanaykichistaqa mañakusqaykichishchu. Aswanmi noqaqa visitamuyta munashani qankunata khuyakusqayrayku, ichaqa manan qolqeykichisraykuchu. Hinaspapas manan wawakunachu tayta mamankupaqqa qolqeta huñunku; aswanqa tayta mamakunan wawankupaq qolqetaqa huñunku.

¹⁵ Chayraykun noqaqa, qankunata khuyakusqayrayku, qolqeyta hinallataq kallpaytapas gastakusaq, qankunata yanapanaypaq. Noqaqa anchatapunin qankunataqa khuyakuykichis, pisillata qankuna khuyakuwaqtiykichispas.

¹⁶ Hinaspapas qankunaqa yachankichismi, qankunata mana gastachisqaytaqa. Ichaqa qankuna ukhupi sayna kawsasqayta yachashas-paykichispas, wakinniykichismi khaynata rimashankichis: “Pabloqa astuto kaspanmi, noqanchistaqa sumaqlata engañaruwanchis”, nispanku.

¹⁷ Ichaqa qankunaqa yachankichismi, noqaqa manan huk hermanokunataqa qankunaman mandamuraykichis qankunata engañaspa, estafasunaykichispaqchu.

18 Aswanmi noqaqa wawqenchtis Titota, hinalataq huk reqsisqaykichis hermanotawan valekurani, qankunaman visitamusunaykichispaq. Kunan tapusqaykichis, ¿wawqenchtis Titochu qankunata engañasurankichís? Manan. Aswanmi qankunaqa yachankichis, wawqenchtis Titopas hinalataq noqapas huk sonqolla kaspaykun, Diosta hinallataq qankunatapapas servisqaykuta. Chaymi noqaykuqa mana ni pitapas engañaraykuchu.

19 Qankunaqa piensankichispashchá kay cartata escribimusqaykuwan defiendekunaykupaq. Ichaqa manan saynachu chayqa. Aswanmi noqaykuqa Diospa ñawpaqninpi, hinallataq Señorinchis Jesucristopa qatikuqninkuna hina rimashayku. Chayraykun niykichis, wawqepanaykuna, tukuy imapas ruwasqaykuqa qankunapa alliniykichispaq, hinallataq ñiniykichispi astawan wiñanaykichispaqmi.

20 Hinaspapas noqaqa llakikushanin, kasqaykichisman hamuspay, qankunata mana allinkuna ruwashaqta tarimunaymanta. Saynata tarimuspay qankunata q'aqchaqtiymi, qankunamanpas mana gustasunkichismanchu. Chaymi noqaqa llakikushani, qankunaman chayamuspay, kaykuna ruwashaqta tarimunaymanta: peleashaqta, envidianakuspa kawsashaqta, qankunapura phiñachinakuspa kawsashaqta, qankunallapaq imapas munashaqta, runamasinpa contranpi rimashaqta, cuentollapi purishaqta, paytukusqa kashaqta, hinallataq desordenta ruwaspa kawsashaqta ima.

21 Saynallataqmi noqaqa anchata preocu-

pakushani, qankunaman visitaq hamuspay, qankuna ukhupi wakin wawqe pananchiskunata millay waqllikuy huchakunapi kawsashaqta tarimunaymanta. Sichus saynata tarimuspayqa, Diospa ñawpaqninpin p'enqaypi qepaspay waqayman, huchaykichismanta mana wanakusqaykichisrayku.

13

Apóstol Pablo kay cartapi q'aqchaspa advertisqanmanta

¹ Kaywanqa kinsa kutitañan qankunamanqa visitaq hamusaq. Saynaqa yuyariychisyá Bibliapi khayna nisqanta: “Pitapas acusanaykichispaqqa necesitakunmi ishkay otaq kinsa testigokuna” [Deuteronomio 19.15].

² Hinaspapas qankunamanqa ishkay kaq kutipi visitamuspayqa, ñan q'aqchaspa advertiraykichishña huchallapi kawsasqaykichismanta. Saynallataqmi kunanpas qankunamanta karupi kashaspay, chay huchapi puriqkunata hinallataq llapallaykichistapas kaqlatataq advertimushaykichis. Chaymi noqaga kaqmanta qankunaman hamuspayqa, huchapi llapallan kawsaqkunata k'araqta q'aqchaspay castigasqaykichis.

³ Saynapin qankunaqa reqsiwankichis Señorninchis Jesucristoqa noqantakama rimasqanta. Chaymi niykichis, Jesucristoqa manan pisi atiyniyoq hinachu corregisunkichis. Aswanqa ancha atiyniyoq kasqantan qankuna ukhupi rikuchisunkichis.

⁴ Jesucristoqa atiyiniyoq kashaspanpas, mana atiyiniyoq hinan cruzpi chakatachikuran. Kunanmi ichaqa Diospa hatu-hatun atiyininwan kawsashan. Chaymi noqaykupas mana atiyiniyoq runa hina kashaspaykupas, Señor Jesucristowan huklla kasqaykurayku, Diospa ancha hatun atiyininwan kashayku. Diospa chay atiyininwan kawsaspaykun qankunaman hamusaqku tukuy imata arreglanaykupaq.

⁵ Saynaqa songoykichistayá qankunaqa tapuyukuychis, cheqaqtachus Señorninchis Jesucristopi ñishankichis chayta. Sichus cheqaq ñiyiniyoq kaspaykichisqa, kikiykichistayá pruebaman churakuychis. ¿Icha manachu yachankichis songoykichispi Jesucristo tiyasqanta? Sichus songoykichispi Jesucristo mana tiyanchu chayqa, manan qankunaqa cheqaqtachu Diospi creenkichis.

⁶ Saynaqa cuentatayá qankunaqa qokuychis, noqaykuqa Diospa cheqaq wawankuna kasqaykumanta.

⁷ Chayraykun noqaykuqa Diosmanta sapa kutin qankunapaq mañakushayku, saynapi qankuna tukuy mana allin huchakunata ama ruwanaykichispaq. Ichaqa manan kaytaqa mañakushayku runakuna alabawanankupaqchu, aswanqa qankuna allin kaqkunallata ruwaspa, kawsanaykichispaqmi. Hinaspapas noqaykumanaqa manan importawankuchu runakuna contraykupi malta rimaqtinkuqa.

⁸ Noqaykuqa Diospa cheqaq yachachikuyninpa contranpiqa manan ni imatapas ruwaytaqa atiykumanchu. Aswanqa imatapas ruwayku

Diospa cheqaq yachachikuyninpa favorninpin.

⁹ Chayraykun noqaykuqa ancha kusionpa tarikuyku, qankuna ukhupi humilde runa hina kasqaykuwan. Saynataqa comportakuyku qankuna ñiyniykichispi allin qaqqa hina sayanaykichispaqmi. Hinaspapas noqaykuqa qankunapaqmi mañakushayku, ñiyniykichispi wiñaripa, huchapi amaña kawsanaykichispaq.

¹⁰ Chaymi manaraq visitaq hamushaspay, kay cartata qankunaman escribimushaykichis, saynapi qankunaman hamuspay, k'araqta qankunata ama q'aqchanaypaq. Diosmi noqataqa nombrawaran, atiyiniyoq apostolnin kaspay, qankunata kallpanchanaypaq, manan qankunata ishkayachispay, ñiyniykichispi chiriyachinaypaqchu.

Cartapa tukukuyninmanta

¹¹ Khuyasqay wawqe panaykuna, kunanmi ichaqa kay cartata escribiyta tukuruspay, qankunamanta despedikamuni. Qankunaqa ancha kusikuywanyá allin kaqkunallata ruwaspa, noqapa nisqaykunata kasukuspaykichis kawsaychis. Tukuy asuntokunamanta acordaspaykichisqa, huk runa hinalla sumaqta rimaspa, acordaykuychis, hawkalla kawsanaykichispaq. Saynata ruwaqtiykichismi, Diosqa khuyakuyninwan hawkallata kawsachisunkichis sapa p'unchaw.

¹² Qankunaqa sapankamaykichisyá huk sumaq abrazowan otaq huk much'aywan wawqe panantin hina saludaykanakuychis. [Nota: *Israel nación llaqtapiqa qarikunapas uyankupin huk*

much'aywan saludanakuranku. Ichaqa kay Perú nacionninchispiqa, manan chay costumbrenchisqa kanchu].

¹³ Señor Jesucristopi llapallan creeq masinchiskunan qankunata saludaykamusunkichis, saynaqa chashkiykuychisyá.

¹⁴ Señorninchis Jesucristoyá qankunataqa bendecisunkichis. Saynallataq Dios Taytanchispa khuyakuyninpas qankunawan kachun. Hinalataq Santo Espírituapas qankunawan kachun. Amén.

Mosoq Testamento
New Testament in Quechua, Eastern Apurímac
(PE:qve:Quechua, Eastern Apurímac)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Quechua, Eastern Apurímac

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Quechua, Eastern Apurímac [qve], Peru

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Quechua, Eastern Apurímac

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

6f014d23-5769-5b13-a966-db00dc673469